

1879-80

A 5557

Anuare universitare

Nagyvárad: 1

A

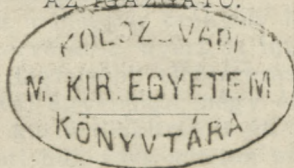
NAGYVÁRADI KIR. JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KAR

ALMANACHJA

1879-⁸⁰-RÓL
BCU Cluj / Central University Library Cluj

KÖZLI

AZ IGAZGATÓ.

HATODIK ÉVFOLYAM.

NAGYVÁRAD,
NYOMATOTT HÜGEL OTTÓ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1880.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. Történelmi visszatekintés.

A nagyváradi kir. akadémia b. e. Mária Terézia által alapított 1780-ban ; az idén tehát épen száz éve, hogy ezen tanintézet főnáll. Eleintén ugyan csak a bölcsészeti szakma volt ezen akademián képviselve, de már 1788-ik évi június hó 17-én kormányrendelet által két év folyamú jogi fakultással kibővítettett.

1855-ben a tanintézet cs. kir. jogakadémia neve alatt három év folyamú jogtanodává is szerveztetett, mindazáltal a jogvégzetek csak kivételesen bocsáttattak, még pedig 4 fél évi egyetemi cursus utánpótlása mellett, a jogi szigorlatokra. A tannyelv német volt. A bölcsészeti tanfolyam pedig még 1850-ben a helybeli prémontrai főgymnasiumba, mint ennek 7. és 8. osztálya, beolvasztatott.

1861-ben ismét a magyar tannyelv hozatott be, 1867-ben újabb ideiglenes szervezetet nyert az intézet, végre 1874. évi május hó 4-én kelt legfelsőbb elhatározással a két magyar egyetem jogi karával egyenjogú, négy évfolyamu teljes jog- és államtudományi karrá alakították át, melynek végeztével a jogtanulók közvetlenül, azaz minden utánpótlás nélkül, de csak egyetemen, jogszigorlatokra bocsáttatnak.

Jelenleg a nagyváradi kir. jog- és államtudományi karánál következő nyolcz tanszék van rendszeresítve, u. m. 1) a római jogra, 2) a jogbölcsészetre és büntető jogra, 3) a nemzetgazdaságtan-, pénzügytanra és a magyar pénzügyi törvényekre, 4) a magyar és osztrák magánjogra, 5) a peres és perenkívüli eljárásra, váltó- és kereskedelmi jogra, 6) a statisztikára és magyar közigazgatási jogra, 7) a jogtörténetre és egyházi jogra, 8) a politikára, magyar közjogra s a jog- és államtudományokba való általános bevezetésre. Ezekon kívül a banya és tételes nemzetközi jog, a bölcsészet, mivelődstörténet és törvénytudomány is adatnak elő.

II.

A jog- és államtudományi karszemélyzete.

H. IGAZGATÓ.

Dr. Bozóky Alajos, képesített egyetemi magántanár, a római jog ny. r. tanára, az első alapvizsgálati bizottságnak e. i. elnöke, s a két államvizsgálati bizottságnak, Nagyvárad városa törvényhatósági és statisztikai bizottságának, valamint a m. jogászggyűlés állandó bizottságának tagja. Olaszi, Apolló-utca, 16/714. sz. a.

NYILVÁNOS RENDES TANÁROK :

Dr. Kudelka József, h. ügyvéd, a jogbölcészlet és büntetőjognak ny. r. tanára, a második alapvizsgálati bizottságnak e. i. elnöke, a jogtudományi államvizsgálati bizottságnak tagja. Olaszi, fürdő-utca, saját házában.

Dr. Sipos Árpád, köz- és váltóügyvéd, képesített egyetemi magántanár, az ausztriai és magyar magánjognak ny. r. tanára, a jogtudományi államvizsgálati bizottságnak e. i. elnöke s az első alapvizsgálati bizottságnak, Nagyvárad városa törvényhatósági, valamint a m. jogászggyűlés állandó bizottságának tagja, Olaszi, Sz. János-utca, saját házában.

Dr. Molnár Imre, képesített egyetemi magántanár, a nemzetgazdász, pénzügytan és magyar pénzügyi törvényisme ny. r. tanára, az államtudományi államvizsgálati bizottságnak e. i. elnöke s a két alapvizsgálati bizottságnak tagja. Szigligeti-utca, saját házában.

Dr. Személy Kálmán, képesített egyetemi magántanár, a statistika s a magyar közigazgatási jognak ny. r. tanára, a művelődéstörténet előadására följogosított tanár, a második alap és az államtudományi államvizsgálati bizottságoknak tagja, Nagyvárad város községi iskolaszékének jegyzője és statisztikai bizottságának tagja, uri-utca, 3. sz. a.

NYILVÁNOS RENDKIVÜLI TANÁROK :

Dr. Weisz Béla, képesített egyetemi magántanár, az encyclopaedia, a magyar közjog és politika ny. rk. tanára, a második alap- és az államtudományi államvizsgálati bizottságoknak, az országos statisztikai tanács és a m. tud. akademia nemzetgazdasági és statisztikai bizottságának tagja, a budapesti keresk. és iparkamra l. tagja, Ujváros, kispiacz, Mihelfi-ház.

Dr. Nagy Ferencz, képesített egyetemi magántanár, a törvénykezési eljárás, a váltó és kereskedelmi jognak ny. rk.

tanára, az első alap- és a jogtudományi államvizsgálati bizottságoknak, a magyar jogászgyűlés állandó bizottságának, a párisi „Société de législation comparée“ magyarországi levelező tagja, a kar jegyzője. Apolló-utca 21. sz.

Roscncki dr. báró Roszner Ervin, képesített egyetemi magántanár, a jogtörténet és egyházi jog ny. rk. tanára, az első alap- s az államtudományi államvizsgálati bizottságok, a magyar főrendiház tagja és Nógrádmegye törvényhatósági bizottságának virilis tagja, akadémiai könyvtárnok. Apolló-utca, 21. sz. a.

MAGÁNTANÁROK:

Dr. Nemes Imre, a bölcsészettől képesített egyetemi magántanár és főreáltanodai r. tanár, Ujváros, N.-Körös-utca 540. sz. a.

Dr. Hoványi Ferencz, orvostudor, Biharmegye t. és a nagyváradai hévvizek fürdőorvosa, a törvényszéki orvostan magántanára, Ujváros, magyar-utca 2. sz. a.

HITSZÓNOK:

Podhraczký Résző, 1. sz. áldozár, a József-intézet igazgatója

KÖNYVTÁRNOK:

Roscncki dr. br. Roszner Ervin, (I. sz. fent.)

PEDELLUS:

Korn Lajos, az akadémiai épületben.

SZOLGA:

Szóllósy Kálmán.

III. Vizsgálati bizottságok.

I. Alapvizsgálati bizottság:

Elnöke: Dr. Bozóky Alajos, tagjai: Dr. Molnár Imre, Dr. Sipos Arpád, Dr. Nagy Ferencz, Dr. br. Roszner Ervin.

II. Alapvizsgálati bizottság:

Elnöke: Dr. Kudelka József, tagjai: Dr. Molnár Imre, Dr. Személy, Kálmán, Dr. Weisz Béla.

Államtudományi államvizsgálati bizottság:

Elnöke: Dr. Molnár Imre, beltagjai: Dr. Bozóky Alajos, Dr. Személy Kálmán, Dr. Weisz Béla, Dr. báró Roszner Ervin.

Kültagjai:

Andersen Károly, k. adófelügyelői titkár,
Andrássy János, theologiai tanár,
Böcöthy Andor, Biharmegye alispánja,
Darvasy Endre, kir. adófelügyelő,
Dobozy Miklós, megyei főjegyző,
Dr. Karsch Lollion, theologiai tanár,
Dr. Kralovszky Mór, h. ügyvéd,
Román Főzsef, h. ügyvéd,
Sal Ferencz, Nagyvárad város polgármestere,
Szűcs János, m. k. illetékhivatali főnök,
Tóth Dezső, megyei főügyész.

Jogtudományi államvizsgálati bizottság:

Elnöke: Dr. Sipos Árpád, beltagjai: Dr. Kudelka József, Dr. Bozóky Alajos, Dr. Nagy Ferencz.

Kültagjai:

Dr. Berkovics Ferencz, h. ügyvéd,
Bölönyi Ödön, városi főügyész,
Csathó Ferencz, k. tszéki bíró,
Gedeon Ferencz, h. ügyvéd,
Gyöngyössy Lajos, k. tszéki bíró,
Hajdu Ferencz, k. tszéki bíró,
Dr. Kralovszky Mór, h. ügyvéd,
Nesztor János, k. tszéki bíró,
Ritók Zsigmond, h. ügyvéd,
Sávecl Kálmán, k. tszéki bíró,
Tóth Dezső, megyei főügyész.

IV. Az 18⁷⁹/₈₀. tanév.

Az idei tanév 1879. évi szeptember elején nyitott meg, a szokott ünnepélyes módon pedig szeptember 16-ik napján.

Reggeli kilencz órakor ft. Podhraczký Rezső, akadémiai hitszónok úr, a premontrei templomban előre bocsátott

„Veni Sancte“ után énekes nagy misét mondott, melyen ezuttal a tanári karon s a joghallgató ufjuságon kívül nagyszámos Staudinger Benedek, vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumi osztálytanácsos úr is jelen volt, a ki az akadémiai épületen szükségessé vált nagyobb javítások elrendelése végett mint miniszteri kiküldött épen Nagyváradon időzött.

Ezután a tanári kar a joghallgató ifjusággal együtt az I. számú tanterembe vonult, hol mindenek előtt dr. Hoványi Lajos igazgató úr hazafias szellemű beszédben buzdította az ifjuságot ernyedetlen szorgalomra, komoly és férfias magaviseletre s többek között utalt amaz elfogultságra, melylyel ujabban némelyek a vidéki jogakadémiák ellen viseltetnek, de alaptalanul, mert a törekvő tanulók ezen intézetekben is elsajátíthatják azon ismereteket, melyeket az iskola nyújtani képes, a többi amúgy is az élet feladata, hisz' az ember egész életén át kénytelen tanulni.

Ezen élénken megélt megnyitó beszéd után dr. br. Roszner Ervin jogtanár ur olvasott föl egy szakszerű értekezést a kánoni jog köréből, névszerint a vegyes házasságoknak az egyházi és állami törvények szerinti érvényességéről, mely dolgozat e helyen csak azért nem nyomtatott le, mert már a „Magyar Igazságügy“ czimű jogi folyóirat 1879. évi október havi füzetében megjelent.

Ezzel a megnyitási ünnepély véget ért

* * *

A legközelebb lefolyt 1878⁹/₉ tanév utáni nagy szünidő alatt az akadémia épületén nagy mérvű repedezések mutatkoztak a disztermen és a másodemeleti tantermeken, úgyhogy az igazgatóság kötelességének tartotta a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumot a tapasztalatakról értesíteni s egyuttal az összes építkezési hiányok alapos megvizsgálása, valamint az elkerülhetetlen javítások azonnali elrendelése végett egy miniszteri biztos kiküldetését kérni.

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium ennek folytán ngos Staudinger Benedek osztálytanácsos, és tek. Szentpétery József építész-mérnök urakat küldé ide, kik is a helybeli államépítészeti hivatal főnökével Jezerniczky Ferencz ural, Láczy Gyula állammérnök ural és több helybeli szakértővel együtt 1879. évi szeptember 14-től 22-ig szigorú vizsgálat alá vévén az egész épületet, a felmerült hiányokat konstatálták, s miután ngos Staudinger Benedek osztálytanácsos úr teljhatalommal ki volt küldve, az elkerülhetetlenül szükséges javítások eszközését, melylyel szabályszerű ajánlati tárgyalás után Rimanóczy Kálmán helybeli építész bizatott meg, azonnal el is rendelte. Az akadémia részéről dr. Hoványi Lajos igazgató, dr. Molnár Imre, dr.

Személy Kálmán, dr. br. Roszner Ervin és dr. Sipos Árpád tanárok, az utóbbi mint értekezleti jegyző, vettek részt a tárgyalásokon. Együttal az akadémiai igazgató, a helybeli államépítészeti hivatal főnöke Jezerniczky Ferencz, a helybeli polgármester Sal Ferencz, Busch Dávid városi főmérnök, Dr. Sipos Árpád és Dr. Molnár Imre akadémiai tanár urakból álló ellenőrző bizottság alakított s a helybeli kir. adóhivatalnál a szükséges hitel nyitvatott.

A helyreállítási munkálatok a következők voltak, u. m.

1) A földszinti és mindkét emeleti folyosókon a teljesen megrongált cement padolat fenyőfa padolattal pótoltatott.

2) Az utca felől eső helyiségek számára az előbbi, hibásan összevont, kémények helyébe, 3 új kémény huzatott.

3) A második emeleti két tanterem födénye leszedetett és vastartányok beillesztésével új födény készítettett.

4) A díszterem födénye is lebontatván, négy lábbal fölemeltetett s szintén vastartányok beillesztésével rendeltetésének megfelelőbb födénynyel pótoltatott.

5) A padlásra vezető lépcső átalakítottatott.

6) A díszteremben egy Meidinger-kályha állíttatott föl.

7) Az udvaron szemétgödör építtetett.

Ezen helyreállítási munkálatok kivihetése szempontjából az első emeleten kellett ideiglenesen 2 tantermet berendezni s a tanrendet is akkép módosítani, hogy az előadások lehetőleg a délelőtti órákra essenek.

A tanári kar a nm. ministeriumnak ezen összesen 10027 ft 36 krba került helyreállítási munkálatokért 1879. évi decz. hó 1-én tartott értekezletén jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki.

Új év után a tantermek már használatba vétettek.

* * *

A tanári kar személyzetében a lefolyt tanév alatt nevezetes változások történtek.

1879. évi sept. 9-én érkezett Nagyváradra a hír, hogy Dr. Kürthy János ny. r. tanár Uj-Pesten aggasztó betegen fekszik s egyhamar nem jöhet előadásainak megkezdése végett. Ennélfogva a kar a szabályzat 10. §-a értelmében akként intézkedett, hogy egyelőre az alkotmányi politika előadásával Dr. Személy Kálmán, az encyclopaedia előadásával pedig Dr. Molnár Imre ny. r. tanár urakat bízta meg, a speciálkollegiumok tekintetében végre a joghallgatókat oda utasította, hogy a Dr. Kürthy János által hirdetett speciálkollegiumok helyett más tanárok speciálkollegiumjait válasszák.

Azonban már september 24-én értesült a tanári kar Dr. Kürthy Jánosnak 1879. évi sept. 22-én este 7 $\frac{1}{4}$ órakor bekövetkezett elhunytáról. Ennek folytán az akadémiai épületre

azonnal kitűzetett a gyászlobogó, az akadémia nevében gyászjelentés adatott ki, az elhunynak lelki üdvéért gyász-mise tartása határozottatott el, a gyászoló családhoz pedig a következő részvétirat intéztetett :

Tekintetes Kürthy Károly urnak Uj-Pesten.

Tek. ur!

Fájdalmasan hatott a n.-várad kir. jogakadémia tanártestületére ama megdöbbentő hír, hogy Dr. Kürthy János tagtársa oly hirtelen elhunyt. A tanári kar megbízásából megragadom a szomorú alkalmat, hogy a megboldogultnak gyászoló családja, különösen pedig elaggott szülei iránt, kik benne éltök alkonyára végső reményöket vesztették el, mindnyájunknak mély részvétét fejezzem ki. Nagyon sajnálja a tanári kar, hogy oly későn értesült tagtársának haláláról, mert e körülmény lehetlenné tette, hogy, mint szándékolta, két tagja által magát a temetésen képviseltesse. Mindazáltal úgy kívánja a tanári kar kegyelete adóját leróni, hogy az elhunynak lelki üdvösségéért f. évi sept. hó hó 27-én d. e. 10 órakor ünnepélyes gyászisteni tiszteletet rendez, melyre az ő rokonait, ismerőseit, barátjait és tanítványait meghívta.

Midőn mély részvétünket ismételve tolmácsolnám s a tisztelt családnak vigasztalásul pótolhatatlan veszteségéért a kikutathatatlan isteni gondviselésbe való megnyugvást ajánlanám, maradtam tisztelettel

Nagyváradon, 1879. sept. 25.

Dr. Hoványi Lajos s. k.,
igazgató.

A kiadott gyászjelentés ekkép szólott :

A nagyvárad kir. jog- és államtudományi tanári kar fájdalmas szívvel jelenti Dr. Kürthy János tagtársnak f. évi szeptember hó 22-én esti 1/4 8 órakor rövid szenvedés után Uj-Pesten történt gyászos kimúltát.

Az elhunynak lelki üdvösségéért f. évi szeptember hó 27-én (szombaton) d. e. 10 órakor fog a helybeli premontrei templomban ünnepélyes gyász istentisztelet tartatni, melyre az elhunynak rokonai, barátjai és ösmerősei tisztelettel meghívtnak.

Kelt Nagyváradon, 1879. évi sept. 25.

Béke poraira!

A helybeli állami főreáliskola tekintetes tanári kara a gyászeset alkalmából a következő átiratot intézte a jogakadémia tanári karához :

Tekintetes jog- és államtudományi kar!

A nagyvárad állami főreáliskola tanári testülete, értesülvén azon nagy veszteségről, mely a Tekintetes Jog- és

Államtudományi Kart Dr. Kürthy János tanár ur elhalálózásával érte, siet fájdalmának, melyet e hír hallatára érzett, kifejezést adni, s a Tekintetes Jog és Államtudományi Karnak legmélyebb részvétét kinyilvánítani.

Kelt Nagyváradon, 1879. szeptember 25-én.

A nagyváradai áll. főreáliskolai tanári testület nevében:

Valkovszky Miklós,
m. kir. áll. főreálisk. igazgató,

Aliquander Ádám,
tanácskozmányi jegyző.

Mire a jogakademia tanári kara ekkép válaszolt:

A n.-váradai kir. jog- és államtudományi tanári kar a mai napon tartott rendkívüli értekezletében egyhangulag elhatározta, hogy a tekintetes állami főreáliskolai tanári karnak ama kartársi részvétéért, melyet dr. Kürthy János tagtársunk hirtelen elhalálózása folytán szenvedett fájdalmas veszteségünk fölött nyilvánítani sietett, valamint az elhunyt-nak lelki üdvösségéért általunk f. é. szept. 27. rendezett gyászistenti tiszteleten testületileg történt szíves megjelenéséért jegyzőkönyvileg fejezi ki legmélyebb köszönetét.

Kelt Nagyváradon, 1879. szept. 27.

A jog- és áll. tanári kar nevében:

Dr. Horváth Lajos, *Dr. Br. Roszner Ervin,*
igazgató. a kar jegyzője.

A helybeli prémontrei főgymnasium főtisztelendő tanári kara hasonlólag fejezé ki mély részvétét:

Tekintetes kir. jog- és államtudományi kar!

Azon csapásban, melyet a nagyváradai kir. jog- és államtudományi kar tanári testülete tek. dr. Kürthy János halála folytán szenvedett, a helybeli prem. főgymn. tanári kara őszinte részvétellel osztozik és egyhangulag elhatározta, miszerint a megboldogultnak végtiszteletén a főgymn. ifjúsággal együtt testületileg meg fog jelenni.

Hivatalos tisztelettel maradván

Nagyváradon, 1879. szept. 26.

A tek. kir. jog- és államtudományi kar tanári testületének alázatos szolgálói:

Várszély Armin,
igazgató.

Szepesi Géza,
ért. jegyző.

Erre pedig a jogakademia tanári kara következő választatot intézett a főtisztelendő főgymnasiumi tanári karhoz:

Főt. főgymnasiumi tanári kar!

A nagyváradai k. jog- és államtudományi kar a mai napon tartott rendkívüli értekezletében egyhangulag elhatározta, hogy a főtisztelendő főgymnasiumi tanári karnak ama

kartársi részvéteért, melyet dr. Kürthy János tagtársunk hirtelen elhalálózása folytán szenvedett fájdalmas veszteségünk fölött nyilvánítani méltóztatott, valamint az elhunynak lelki üdvösségéért általunk ugyancsak a mai napon rendezett gyász isteniszteleten a főgymnáziumi ifjuság élén tiszteletileg történt szíves megjelenéséért, jegyzőkönyvileg fejezi ki legmélyebb köszönetét.

Kelt Nagyváradon, 1870. szept. 27.

A jog és államtudományi kar nevében :

dr. Hoványi Lajos
igazgató.

dr. br. Roszner Ervin
a kar jegyzője.

Az akadémiai tanári kar által a megboldogultnak lelki üdvéért rendezett ünnepélyes requiemet 1879. évi szeptember hó 27-én nagyszágos és főtisztelendő Winterhalter Antal I. sz. apátkanonok ur mondotta a helybeli prémontrei templomban nagyszámú közönség s a helybeli tanintézetek tanári karai és tanuló ifjusága jelenlétében, fényes segédlettel. A gyászravatalt a jogtanárok nejei s a joghallgató ifjuság által küldött koszoruk boriták. A gyászmise befejeztével pedig a nagyváradi dalárda, melynek az elhunyt sok éven át pártoló tagja volt, megható gyászdalt énekelt. Kegyeletes közreműködéséért a tanári kar mind a fungáló főtisztelendő papságnak, mind a nagyváradi dalárdának jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki.

Néhai *Dr. Kürthy János* szül. Budán 1836. évben. Gymnasiális tanulmányait szülővárosában, a jogot a pesti egyetemen végezte. 1857. évi február 1-től kezdve a budai, majd a pesti cs. kir. törvényszéknél, 1862. évi október hava óta a királyi ítélőtáblánál mint járulnok szolgált. 1863. évben jogtudori fokot nyervén ugyanezen évben a nagyváradi kir. jogakademiához segédtanárrá és könyvtárnokká neveztetett ki, s e tisztelet egészen az 1865/6 tanévig viselte s ez alatt több ízben a statistikát és a történelmet helyetteskép adta elő; 1866. évi julius havában a történelemnek és statistikának ny. rk. tanárává neveztetett ki; 1867/8. tanévtől kezdve ugyanezen hivatali minőségben előadta a magyar állam- és jogtörténelmet, a magyar közjogot, a közigazgatási és pénzügyi törvényismét, mely tantárgyaknak 1869 évben nyilv. rendes tanárává neveztetett ki. Az 1874. évben történt újjászervezés alkalmával az encyclopaedia, a magyar közjog és a politika tanszékére ment át, melyen egészen az 1879. évi szept. 22. bekövetkezett haláláig maradt. Nyomtatásban megjelentek tőle: Az ausztriai-magyar birodalom statistikájának vázlatja jogakadémiai hallgatók számára 1868-ban és egy emlébeszéd Deák Ferencz fölött (a nagyváradi kir. jog- és államtudományi kar 1876/7. évi Almanachjában.) Nőtlen lévén, családot nem hagyott maga után. Öreg szüleit és testvéreit

azonban, kik benne főtámaszukat veszték el, valódi önfeláldozással szerette. Művelt és megnyerő külsejű férfiú volt, a nagyváradai társadalmi egyletek csaknem mindenike pártoló tagjai közzé számította. Béke poraira!

1879. évi október hó 14-én érkezett le a nm. vallás és közoktatási m. kir. ministeriumnak 28214. sz. a. kelt magas leirata, melynek értelmében ő cs. és apostoli kir. Felsége 1879. évi október hó 5-kén kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy *Dr. Horványi Lajos*, akadémiai igazgató és nyilvános rendes jogtanár ur, saját kérelmére, melyet még 1879. évi február havában nyújtott volt be felsőbb helyre, a megérdemlett állandó nyugalomba helyeztethessék.

Ugyanezen magas leirat értelmében egyszersmind *Dr. Bozóky Alajos* ny. r. tanár bízott meg az igazgatói teendők ideiglenes ellátásával, ki is az igazgatói hivatalt szabályszerűen 1879. évi október hó 31-én vette át.

Az ekkép üresedésbe jött két tanszékre a nagyméltóságu vallás és közoktatási m. kir. ministerium 1879. évi 28471. sz. a. kelt magas leiratával *Dr. Weisz Béla* és *Dr. Nagy Ferencz* budapesti kir. egyetemi magántanárokat nevezte ki, egyelőre nyilvános rendkívüli tanárokká. *Dr. Nagy Ferencz* ur 1879. évi október hó 15-én, *Dr. Weisz Béla* ur pedig 1879. évi október hó 31-én foglalta el tanszékét.

Ugyancsak 1879. évi október hó 31-én d. u. 3 órakor tartatott meg ama tanárkari értekezlet, melyen *Dr. Horványi Lajos* nyugalmazott igazgató ur utoljára elnökölt. A fentebb érintett ministeri leiratok felolvasása után szívélyes bucsut vőn az igazgató ur a tanári kartól, mely mély megihatottsággal állva hallgatta végig az ő beszédjét. Ebben legelőször is forró köszönetét fejezte ki ő cs. és apostoli kir. Felségének ama legmagasabb kegyességéért, hogy hódolatteljes kérelmét, miszerint 40 évi szolgálata után a megérdemlett nyugalomba vonulhasson, meghallgatni méltóztatott, továbbá a nagyméltóságu vallás és közoktatási m. kir. minister urnak azért, hogy alázatos kérelmét felsőbb helyre juttatni kegyeskedett, végre a tanári karnak, mely őt nehéz állásában bölcs tanácsával támogatni sziveskedett. A válás perczének fájdalmát enyhíti — ugymondá — benne ama tudat, hogy továbbra is e város polgára maradván, gyakran nyílik majd alkalma a tanári kar egyes tagjaival társadalmi téren találkozhatni és a nagyváradai jogakadémia tovább fejlődését és fölvirágzását figyelemmel kísérhetni. Áldja meg az Isten a tanári kar minden egyes tagját, adjon erőt és kitartást nehéz munkájukhoz s éljenek boldogul!

Erre *Dr. Kudelka József* ny. r. tanár is mondott bucsu-beszédet a távozóhoz, úgy a tanári kar nevében, kinek minden egyes tagja iránt mindenkor a legőszintébb jóakarattal és barátsággal viseltetett, és a minden szépre, jóra és nemesre fogékony akadémiai ifjuság nevében, melyet még a a legnehezebb időkben is tapintatos bánásmódjával magának megnyerni és a leghelyesebben vezetni tudott. Adja a mindenható Isten, hogy a nyugalom éveit mindig friss erőben és egészségben még számos évekig élvezhesse.

Harsány „éljen“ kísérte a távozó ősz igazgató urat, mire egy kis szünet után *Dr. Bozóky Alajos* h. igazgató foglalta el az elnöki széket s rövid beszédben hangsúlyozván, hogy mint eddig, úgy ezután is, valameddig a nm. vallás és közoktatási ministerium jónak fogja látni vele rendelkezni, minden erejét és igyekezetét a nagyváradi kir. jogakadémia jó hírnevének föntartására és gyarapítására fordítandja, s bizony arra számít, miszerint ebbeli törekvéseiben a tek. tanári kar bölcs tanácsával támogatandja, melynek jóakarátába magát ezennel ajánlja.

Az akadémiai ifjuságtól a fekete táblára függesztett következő értesítés utján vett bucsut az igazgató:

„Hajlott koromnál fogva felsőbb helyre az iránt folytattam, hogy 40 évi tanári szolgálatom után állandó nyugalomba léphessek.

Ő csász. és apostoli kir. felsége hódolatteljes kérelmet kegyesen meghallgatván f. évi október hó 5-én kelt legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy a megérdemlett nyugalomba vonulhassak.

Midőn erről a jogakadémiai ifjuságot ezennel hivatalosan értesiteném, nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy bucsuztatóul utoljára még egyszer atyailag ne intsem, a minden szépre, jóra és nemesre fogékony akadémiai polgárokat, miszerint a legmagasabb trón iránt tántoríthatatlan hűséget a szeretett haza iránt mindenkor kész önfeláldozást, szüleik és tanáraik iránt változhatatlan ragaszkodást, egymás iránt kölcsönös becsülést tanusítani és magukat lehetőleg kiművelni iparkodjanak.

Éljenek boldogul!

Nagyvárad, 1879. évi október hó 27-én.“

Hoványi Lajos
igazgató.

November 1-jén este a tanári kar *Dr. Hoványi Lajos* ur tiszteletére a helybeli „Zöldfa“ vendéglőben bankettet rendezett.

Az akadémiai ifjuság 1879. évi november 9-én egy impozáns fáklyásmenettel lepte meg az ősz igazgatót, kit Nagyváradon minden ember csak becsülni, tisztelni és szeretni tudott, kinek igazi ellensége soha sem, de barátja annál több volt,

s a ki hosszú tanári pályáján az ifjúságnak nemcsak a tudományokban és jó erkölcsökben oktatója, hanem egyszersmind szerető atyja, barátja, jótevője is volt. A menet az akadémiai épülettől az uri és főutczán, valamint a kispiaczon át lobogók alatt és zenekíséret mellett az ünnepeltnek magyar utcza lakása elé vonult, hol az ifjúságnak szívből jött zajos éljenzéseire az igazgató az ablakhoz jött, mire ifj. Rimler Károly IV. éves joghallgató az akadémiai polgárság érzelmeit a következő beszédben tolmácsolta :

Szeretve tisztelt tanár Urunk s Igazgatónk !

Eljött a nagyváradi jogakadémia ifjúsága s ez ifjúsággal együtt a volt tanítványok s tisztelők nagy serege, hogy lerőjja kötelességét azon férfiúval szemben, kit egy hosszú s terhes pálya fáradalmai s egy magas életkor nyugalomba szólítanak. Eljöttünk, hogy megadjuk a visszhangot azon meleg szavakra, azon utolsó „Isten hozzád“-ra, melylyel ez akadémia ifjúságától s a testülettől, melynek hosszú 40 éven át volt vezére, feje, koronája — elbucszott.

Nekem jutott a megtisztelő, de egyszersmind nehéz feladat : joghallgató társaim érzelmeit a jelen pillanatban tolmácsolni, nekem kellene elmondani azt, mi volt Ön nekünk, s mily veszteség ér távozásával bennünket ; de hogy mennyire nem vagyok erre képes, azt csak most érzem, mert hisz' elnémul akkor az ajk, midőn a szív beszél, nagyon halványak akkor az én szavaim, midőn az Ön érdemeinek méltánylásáról van szó. Elvesztjük a mély tudományú tanárt s nagy tapintatu Igazgatót, elveszítjük jóakarónkat s tanácsadónkat, kitől nemcsak a jog rideg szabályait, de megtanulhattuk főképp azt: miként kell a drága hazát szeretni, annak koronás fejedelmét tisztelni s miként kell e haza szolgálatában egy munkás életet feláldozni.

Ha van pálya, melyen babért keveset, de töviset annál többet arathatni, úgy az bizonynyal a tanári pálya az, főképp azon állapotában, midőn még Ön kezdette meg áldásdús működését, s egy ily pálya szolgálatában működni majdnem egy félszázadon át, nevelni e hazának jó honfiakat, kikre nagyobb szüksége van most, mint valaha, azt hiszem ez nem mindennapi jelenség ; egy ily munkásan eltöltött élet megkövetelheti a magáét — a jól kiérdemelt nyugalmat. S ez az, mi ellensúlyozza a fájdalmat, mit távozásával érezünk, a mely távozás tulajdonkép egy dicső út, melynek végéhez ezreknek tisztelete, becsülése s hamisíthatlan szeretete követi.

S midőn e jól kiérdemelt nyugalomhoz kitartó egészséget s az Ég urától azt kívánám, hogy örök ifju kedélyében tartsa meg sok éven át, csak azt az egyet kérem, a mit különben már több alkalommal volt szerencsém elmondani: ne vonja meg továbbra sem szeretetét ez ifjúságtól, maradjon meg továbbra is jóakarónk s tanácsadónk s így

könnyebben fogjuk tünni a veszteséget, mely távozásával mindnyájunkat egyaránt érint.

Tartsa meg a Mindenható az élet legvégső határáig e város, a tudomány s különösen szeretett hazánk javára!

Éljen dr. Hoványi Lajos!

A szünni nem akaró éljenek után az ünnepelt férfiú körülbelől a következőleg válaszolt:

Szeretve tisztelt nemes jogakadémiai ifjuság!

A meddig a hatalom kezemben volt, Önöknek ezt a tünnetést meg nem engedtem volna, úgy hiszem, jól ismernek engem, hogy soha életemben az ovációk barátja nem voltam. Most azonban, hogy a nagyváradi jogakademiától eltávoztam, még irigyeim sem mondhatják, hogy Önöknek cselekedete másnak, mint az irántam érzett őszinte szeretetöknek tulajdonítható. Ha hosszú 40 évi pályámra vissza gondolok, s az akkori állapotokat, midőn itt a jogot 2 év alatt végezték, a mostaniakkal összehasonlítom, lehetetlen nem konstatálnom a haladást. Az akademiától való megválásom fájdalmát enyhíti ama tudat, hogy távozásommal ismét újabb jeles tanerőkkel gyarapodott a tanári kar, kik az idősbekkel szövetkezve Önöket az életben szükséges tudományokra tanítandják.

Sok válságon mentem keresztül, nem egyszer vallási, vagy nemzetiségi vagy egyéb körülmények gördítettek nehézségeket hivatalom elé, de a tanári kar bölcsességétől támogatva hála Istennek mindig sikerült az ifjuság szívéhez, eszéhez és jóakaratahoz szólva a kellemetlenségeket jószerivel elintézni

Legyenek meggyőződve, hogy ezen jogakademiát, melynek falai között legszebb ifju éveimet eltöltöttem, és annak ifjuságát soha el nem felejtendem és a hol idő s alkalom kínálkozik, tanácscsal és áldozatkészséggel az ifjuság ügyét ezentul is támogatni fogom.

Lelkökre kötöm, hogy a legmagasabb trón iránt mindig törhetlen hűséggel, az édes haza iránt lángoló szeretettel, tanáraik iránt illő tisztelettel, egymás iránt becsületesen viseljék magukat. A tudományokban keressék azt, a mi igaz, s ne kövessék azt a korunkban, fájdalom, felülkerekedett anyagiságot, mert mit ér minden tudományuk, ha annak alapja nem az erkölcs és a becsület?

Forrón óhajtom, hogy a nagyváradi jogakadémia ezen-tul is megtartsa ama diszes helyét és jó hírnevét, melyet magának kivívott.

És most köszönöm irántam tanusított ragaszkodásukat és szeretetöket és továbbra is ajánlom magamat tapasztalt jó indulatukba.

Éljenek!

A beszéd végeztével az ifjuság a kis-piaczon egy csomóra rakta a fáklyákat, onnan pedig legnagyobb része a „Sas“-ban rendezett bankettre vonult.

Ő cs. és apostoli kir. Felsége 1879. évi november hó 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával dr. Hoványi Lajosnak a tanári pályán 40 éven át szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi czímet díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott, mely legfelsőbb kitüntetéshez a nm. vallás- és közoktatási m. kir. minster ur a maga részéről 1879. decz 4-én 1385. eln. sz. a kelt leiratában őszinte szerencsekívánatait kifejezni kegyeskedett.

* * *

1879. évi deczember hó 25-én újabb vesztesség érte a tanári kart dr. Lukács János, biharmegyei főorvos, közegészségügyi tanácsos s a törvényszéki orvostan magántanárának gyászos halála folytán.

Az akadémiai épületre ismét kitüzetett a gyászlobogó, az elhunyt jeles férfi gyászoló özvegyéhez pedig a következő részvétirat intéztetett:

Nagyságos asszony!

Engedje meg, hogy azon megrendítő csapás okozta mély fájdalmában, melyet a kikutathatatlan isteni Gondviselés fejlethetetlen férje néhai dr. Lukács János urnak, Biharmegyei tisztí főorvosa s akademiánk magántanárának az élők sorából történt kiszólitása által Nagysádra mért, mi tisztelettel alólirottak is őszinte részt vegyünk. Adja a mindenható Isten, hogy a fájó sebre enyhítő irt nyújtson az idő s leljen Nagyságod vigasztalást ama közrészvétben, melyet a megboldogultnak elhunytja a legszélesebb körökben keltett.

Kik is mély tisztelettel maradunk

Nagyváradon, 1879. évi decz. hó 28.

A kir. jogakadémiai tanári kar nevében:

Dr. Bozók Alajos,
h. igazgató.

Dr. Személy Kálmán,
kari jegyző.

A megboldogultnak 1879. évi deczember 28-án d. u. 3 órakor a csikorgó kemény hideg daczára roppant közönség részvéte mellett végbement temetésén a tanári kar és az akadémiai ifjuság testületileg jelent meg. A koporsót az elhunytnek orvostársai a megyei tisztviselők s az akadémia tanárai vitték föl váltva egészen a kert-utcza végeig, a számtalan koszorút pedig egy külön kocsira kellett tenni, mely a halottas kocsit kísérte.

Néhai dr. *Lukács János* született Nagyváradon 1813. évi decz. 25-én. Gymnasiális tanulmányait Nagyváradon, az orvosi tudományokat Pesten végezte, tudorrá avattatott 1836. évben, s ugyanakkor letelepedett szülővárosában mint gyakorló orvos. Lankadatlan tevékenysége s a szenvedő emberiség szolgálatában kifejtett buzgalma miatt Biharvármegye 1848-ban főorvosává választotta, s e tisztet a forradalom lezajlásáig viselte. Az abszolút korszakban visszavonult a nyilvános szerepléstől és egyedül orvosi hivatásának élt. 1865-ben Biharvármegye ismét egyhangulag tisztii főorvossá választotta, s ugyanekkor vette át a megyei közkórház igazgatását is. Ezen időtől fogva ismét roppant tevékenységet fejtett ki a közegészségügy rendezése körül. A céljának tökéletesen megfelelő, kényelemmel berendezett, diszes közkórház épületének létrejötte főleg neki köszönhető; sok akadályra talált, sok ellenmondást kelle megczáfolnia, míg a nagy eszmét keresztülvihette. Midőn az építésre összegyűlt összeg egy tetemes részét tartalék-alapul kívánták félretenni, e kívánságot hevesen ellenezte, úgy okoskodván, hogy a tartalék-alapot épület nélkül is fölemészthetné egykor az idő és a sok előre nem látott körülmény, s ha az épület elkészülése után szükség talál előállani, épen úgy segítenek majd a bajon a megye áldozatkész családjai, a mint segített egykor Széchenyinek a haza minden fia. Ezen érveléssel legyőzte az aggódók kételeyeit és ott áll most a monumentális épület, mely menhelyül szolgál a betegeknek és rövid idő alatt a hazai elsőrendű kórházak sorába emelkedett. Hivatalát a legnagyobb pontossággal látta el, s midőn körutjából visszatért, írásztala mellé ült, az ügyeket gyorsan elintézte s kis idő múlva már a városba indult betegeit látogatni. A törvényszéki orvostan magán tanárául még megboldogult báró Eötvös József, volt közoktatási minister ur nevezte ki őt 1870. évi február 17-én. A járványoktól ment időt orvosi „béke-idő“-nek nevezte; ilyen békeidőben inditá meg a mozgalmat egy „biharmegyei orvosgyógyász- és természettudományi-egylet“ alakítására, mely nem csak létre is jött, hanem igen szép eredménnyel működik is, és melynek egészen haláláig tevékeny elnöke volt. Nem rég a m. kir. belügyminister ur az országos közegészségügyi tanács tagjává nevezte ki. Egész életén át puritán jellemű férfiú volt, vezéreszméjét a jótékonyság és becsületesség képezték, tettei csak olyanok valának, melyek e kétőnek határai között mozogtak. Béke lengjen porai fölött!

* * *

A tanári kar személyzetében történt változások sorában végre fölemlitendő még, hogy Dr. br. *Rosner* h. tanár a nagymélt. vallás és közoktatási m. kir. ministeriumnak 1879.

évi decz. 26-án 34296. sz. a. kelt magas leiratával az általa eddigelé előadott tantárgyak ny. rk. tanárává neveztetett ki, és hogy a budapesti m. kir. t. egyetem Dr. Weisz Béla ny. rk. tanárt a bel- és külföldi szaklapokban kifejtett sokoldalu tevékenységéért a statisztikából egyetemi magántanárrá képesítette, a nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium pedig ezen képesítést megerősítette.

Az új tanárok kinevezése szükségessé tévé az első félévi tanrendnek részbeni módosítását, mihez képest a Dr. Hoványi Lajos ur által hirdetve volt 2—2 órai speciál kollegiumok, t. i. a „csőd eljárás“ és a „telekkönyvi eljárás“ helyett Dr. Nagy Ferencz ur két más tárgy szintén 2—2 órás speciálkollegiumot tartott, u. m. „a kereskedelmi társaságok jogviszonyairól“ és „a váltójog általános alaptanairól“, a „közjegyzői intézmény“ czimü publicumot azonban magtartotta s illetőleg folytatta. Dr. Weisz Béla ur pedig a Kürthy János által hirdetve volt „az alkotmányok biztosítékairól“ és „a jog- és államtudományok módszertana“ czimü speciálkollegiumok helyett „a nemzetgazdaság története“ és „elméleti fejtegetések a nemzetgazdaság köréből“ czimü előadásokat tartott.

Egyszersmind pedig intézkedett a tanári kar, hogy Dr. Nagy Ferencz az első alap- és a jogtudományi állam-, Dr. Weisz Béla pedig a másodikik alap- és az államtudományi államvizsgálati bizottságok tagjai közé felvétessék.

* * *

A trónörökös ő fenségének magas eljegyzése alkalmából a következő hódolatteljes fölirat intéztetett a nagyméltóságu vallás és közoktatási m. kir. ministeriumhoz:

Nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi miniszter!

A nagyváradi kir. jogakademia tanári testülete is osztozkodván amaz általános örömben, melyet fenséges Rudolf cs. kir. főherczeg és trónörökös magas eljegyzésének hire országszerte keltett, f. évi márczius 18-án tartott értekezletében nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy Nagyméltóságodhoz alázatos felterjesztést intézzek azon tiszteletteljes kérelemmel, miszerint ezen örvendetes esemény alkalmából legmélyebb alattvalói hódolatunkat és üdvkívánatainkat ő csász. és apostoli kir. felsége legmagasabb trónjához juttatni méltóztassék.

Mély hódolattal maradván Nagyméltóságodnak

alázatos szolgája:

Dr. Bozóky Alajos,

h. igazgató.

A tanári kar pedig ama szerencsében részesült, hogy ő cs. és apostoli kir. Felsőgeik, a király és a királyné, valamint ő fensége Rudolf trónörökös is szives köszönetük nyil-

vánítása mellett hódolatteljes üdv- és szerencsekívánatait tudomásál venni méltóztattak.

* * *

A budapesti m. kir. t. egyetem ujjáalakíttatásának 1880. évi május hó 13-án tartott százados évfordulati ünnepén a nagyváradi kir. jogakademia Dr. Bozóky Alajos h. igazgató és Dr. Weisz Béla jogtanár által képviselteté magát.

1880. évi június hó 27-én a tanári kar testületileg tiszteleggett a nagyváradi l. sz. székesegyház fölszenteltetésének századik évfordulati emlékünnepélye alkalmából Nagyváradra érkezett főmagasságu Dr. Haynald Lajos kalocsai érsekbibornok urnál, mint a ki nem csak maecenása, hanem egyszersmind európai hírű tevékeny ápolója és művelője a tudományoknak. A fenkölt szellemű bíboros főpap leereszkedő nyájassággal fogadta a tanári kart, melynek minden egyes tagját magának Dr. Bozóky Alajos h. igazgató által bemutatvatván, egyuttal buzdító és elismerő szavakat kegyeskedett hozzá intézni, melyekben intette, hogy a hazának derék, a valódi igazság elveibe beavatott jogászokat nevelni igyekezzék.

Másnap a tanári kar szintén testületileg jelent meg a székesegyházban tartott ünnepélyes hála-adó isteni tiszteleten.

A joghallgató ifjuság kebeléből Bagi Elek II. évi magántanulót és Bagdi István IV. éves joghallgatót ragadta el a halál.

Gyászlobogó kitüzése által kívánt pedig az akademia részvétének kifejezést adni Rajner Pál volt m. kir. belügyi minister és Kádas Rudolf egykori nagyváradi akademiai tanár s legutóbb nyugalmazott győri tankerületi főigazgató halála alkalmából.

V. A tanárok irodalmi működése.

Dr. Bozóky Alajos h. igazgató- és ny. r. tanártól megjelent: 1) *Institutiók*, harmadik javított és bővített kiadás, Budapest 1880. 2) „*Staatskirchenrechtliche Actenstücke aus Ungarn*“ czime alatt több rendű közlemény az *Archiv f. kath. Kirchenrecht* 1880. évfolyamában.

Dr. Weisz Béla ny. rk. tanártól megjelentek: 1) *Eszmék a magyar ipar kérdéséhez* (Nemzetgazdasági szemle 1879.) 2) *Közgazdasági viszonyok a régi Rómában* (Nemzetgazdasági szemle 1880). 3) *A nemzetgazdaságtan módszere* (felolvasta Kautz Gyula a magyar tud. akademia február 9-én tartott ülésében). 4) *Getreidepreise u. Ehefrequenz* (Statistische Monatschrift, Bécs 1879.) 5) *Getreidepreise u. Arbeitslöhne* (Statistische Monatschrift, Bécs 1880). 6) *Der Einfluss von billigen u. theuern Zeiten auf die Sterblichkeit*, Jena 1880. 7) *Malthus u. die Ehefrequenz* (Aus

land, Stuttgart 1879). 8) Die Tenantfrage in England (Augsburger Allgem. Zeitung 1880). 9) Zur Theorie der Preisschwankungen (Augsburger Allgem. Zeitung 1880). 10) Frankreichs' Ernten 1815—78 (Augsburger Allgem. Zeitung 1880) 11) Arthur Crump: A new departure in the domain of political economy, ismertetés (Jahrbücher für Nationalökonomie u. Statistik, Jena 1880). 12) Kautz nemzetgazdaságtanának ismertetése (ugyanott.) 13) Gabaglio: Storia e teoria della statistica. Ismertetés. (Ugyanott.) 14) A fővárosi statisztikai hivatal szervezése (fővárosi statisztikai hivatal havi füzetei 1889) 15) A budapesti részvénytársulatok üzleteredményei (ugyanott) 16) Kautz nemzetgazdaságtanának ismertetése, (Budapesti szemle 1880.)

Dr. Nagy Ferencz ny. rk. tanártól megjelentek; 1) Optio és plebiscitum (Magyar Themis 1880. folyam 3. szám.) 2) A szövetkezetek alakítása (Magyar Themis 1879. foly. 41. és 42. szám). 3) Dr. Neumann Ármin. A kereskedelmi törvény magyarázata II. köt (M. Themis 1879, 51. 52. 53. szám.) Ugyanaz (Grünhut-féle Zeitschrift für das Privat. u. öff. Recht der Gegenwart 1880. évi II. füzet.) 4) Wächter Encyclopaedie des Wechselrechts (M. Themis 1880 f. 12. sz.) Ugyanaz (Grünhut-féle Zeitschrift 1880. III. füzet.) 5) Löwenfeld, das Recht der Actiengesellschaften. (Magyar Igazságügy 1880. I. füzet) 6) Jogtanár lehet-e ügyvédjelölt? (M. Themis 1880. 17 szám.) 7) A vasuti jogról (Magyar Igazságügy 1880. VI. füzet) 8) Notice générale des travaux du parlement hongrois en 1879. (Annuaire de législation comparée 1880. folyam.) 9) A váltójog nemzetközi egységesítése, (Magyar Themis 1880. 23 sz.)

Dr. báró Roszner Ervin ny. rk. tanártól megjelent: 1) „A katolika vallás mint házassági akadály“ a Magyar Igazságügy 1879. évi október havi füzetében. 2) „Die klausenburger Ehen“ a bécsi Juristische Blätter. 1879. évfolyamában. 3) Dr. Sztéhlo Kornél polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslatának bírálata, a Magyar Igazságügy 1880. évi február havi füzetében.

VI. Ifjusági egyletek.

1. Joghallgatók segélyező egylete.

Elnök: ifj. Rimler Károly	IV. éves joghallgató
Alelnök: Miskolczy Ferencz	IV. „ „
Pénztárnok: Szentivány László	IV. „ „
Ellenőr: Fornszek Béla	IV. „ „
Főjegyző: Lázár Zoárd	IV. „ „
Aljegyző: Fuchs István	II. „ „

Bizottsági tagok: Rednik Gábor, Róz József, ifj. Toperczer Sándor negyedéves, Menszáros Zoltán, Schönstein Mór harmadéves, Dobozy Kálmán, Olasz Elemér, Gya-

lokay Sándor másodéves, Nagy Márton, ifj. Steinberger Sámuel, Marschalkó József első éves joghallgatók.

A lefolyt tanévben az egyletnek 22 rendes tagja volt. Az egylet alaptőkéje, mely az 1878/9. tanév végén 5409 frt 17 kr. volt, a lefolyt tanévben 5589 frt 17 kr-ra szaporodott.

Rendes segélyért folyamodott 13 joghallgató, részesült: mind; rendkívüli segélyezésért 12, részesült: mind. Segélyezésre fordított összesen: 510 frt.

A legnagyobb segély az 1879. évben 20 frt, a legkisebb 10 frtot tett, az 1880. év első 6 havában a maximum 6 frt a minimum pedig 3 frt volt.

Azon nagylelkű férfiak névsora, kik az egyletet az 1879/80. tanévben kegyes adományaikkal nemes czélja elérésében gyámolítani sziveskedtek, a következők: Mlgos és ft. Dr. Nogáll János fölszentelt püspök ur 5 frt, Mlgos és főt. Racsek János nagyprépost ur 20 frt, Mlgos és főt. br. Bémer Pál kanonok ur 10 frt, Ngos és főt. Treleczy József kanonok ur 10 frt, Ngos és főt. Vinkler József kanonok ur 10 frt. Ngos és főt. Vinterhalter Antal kanonok ur 10 frt, Ngos és főt. Zay János kanonok ur 8 frt, Ngos és főt. Zeley János kanonok ur 5 frt, Ngos és főt. Dr. Rómer Flóris Ferencz kanonok ur 5 frt, Ngos és főt. Fraknoi Vilmos k. ur 5 frt, Ngos és főt. Kümmer Henrik János kanonok ur 5 frt, N. N. 5 frt. Összesen: 98 frt.

2) Az önképzőkör tagjainak száma 52 volt.

A kör védnöke: Dr. br. Roszner Ervin jogtanár,

elnök: Lázár Zoárd, joghallgató,

alelnök: Pajor Kálmán, joghallgató,

jegyző: Lovassy Andor, joghallgató,

pénztárnok: Fornszek Béla, joghallgató,

könyv- és irattárnok: Grosz Adolf joghallgató,

bizottmányi tagok: Mág Gyula, Marschalkó József,

Matos Géza, Plopu György, ifj. Rimler Károly, Singlár Gyula.

Dr. Bozóky Alajos ny. r. tanár az idén is május 28. és 29. napjain gyakorlati jogeseteket bocsátott vitatkozás és eldöntés alá.

Az egyletnek a következő lapok jártak, u. m. a Jogtudományi Közlöny (Dr. Bozóky Alajos jogtanár ur ajándékából), a Bihar, Nagyvárad, Szabadság, Békésmegyei Közlöny (az illető lapok kiadóinak szivességéből), a Hon, a Magyar Igazságügy, Pesti Napló, Ellenőr, Egyetértés, Fővárosi Lapok, Borsszem Jankó, Bolond Istók, Magyarország és a Nagyvilág (az egylet előfizetése folytán összesen tehát 14 lap s folyóirat.

Az egylet vagyona:

1) takarékpénztári könyvecskében	940 frt. -- kr.
2) aranyjárdék kötvényben 2 db.	200 " — "
3) készpénzben	68 " 56 "

Összesen: 1208 frt 56 kr.

VII. Akadémiai hallgatók.

1) Beígatott hallgatók.

N é v	Tan- félév	N é v	Tan- félév
<i>I. évesek a) rendes hallgatók.</i>		Ertsey Kálmán	1 2
Adler Béla	1 2	Fényes Ákos	1 2
Antal Miklós	1 2	10 Fuchs István	1 2
Burca Gyula	—	Gyalokay Sándor	1 2
Csapó Atilla k.	1 2	Horváth Zsigmond	1 2
5 Darvasy Ferencz	1 2	Kenyeres Lipót	1 2
Darvasy Lajos	1 2	Kurländer Ede	1 2
*Dobozy György	1 2	15 Küttel Samu	1 2
Fássy Lajos	1 2	Lovassy Andor	1
Freko Menyhért	— 2	Mág Gyula	1 2
10 Govrik Kálmán	1 2	Matos Géza	1 2
*Jerzsák István	1 2	Olasz Elemér	1 2
Kurczel Albert	1 2	20 Péchy Károly	1 2
*Marschalko József	1 2	Sztarill János	1 2
Nagy Márton	1 2	Veress Gusztáv	1 2
15 *Papolczy József	1 2	Weisz Zsigmond	1 2
Popovits Péter	1 2	<i>Allamtudományi tanfolyam a) Harmadévesek</i>	
*Poynár Miklós	1 2	Chilba Illés	1 2
*Sereghy Mihály	1 2	*Czegle Péter	1 2
Steinberger Samu	1 2	Fränkel Samu	1 2
20 Weisz Adolf	1 2	5 Grosz Adolf	1 2
<i>b) Rendkívüliek.</i>		Jezerniczky Fer. k.	1 2
*Czájlik László	—	gf. Karácsonyi Al.	1 2
Gerstner Miksa	1 2	Korossy Károly	1 2
Kulcsár József	1 2	Lukács Endre	1 2
Steiner Arthur	1	10 Makay Béla	1 2
25 b. Wasmer Antal	1 2	Menszáros Zoltán	1 2
<i>II. évesek.</i>		Morvay Géza	1 2
Bártossy Gyula	1 2	*Pajor Kálmán	1 2
*Békeffy Károly	1 2	*Plopu György	1 2
Bleyer Vilmos k.	1 2	15 Prikistál István	1 2
Braun Adolf	1 2	Schönstein Mór	1 2
5 Broda Kálmán	1 2	Singlár Gyula	1 2
Burger Izsák	1 2	Tyll Gusztáv	1 2
Dobozy Kálmán	1 2	<i>b) Negyedévesek.</i>	
		† Bagdy István	1
		20 *Beöthy András	1 2

N é v		Tan- félév	N é v		Tan- félév
	Fornszek Béla	I 2		*Jerzsák János	I 2
	Gerlán János	— —		Körfi Lajos	I 2
	Horváth Vilmos	I 2		5 gf. Pongrácz Vilmos	I 2
	Lukács István	I —		Popescu Jakab	I 2
25	Medgyaszay Dezső	I 2		Strobl Károly	I 2
	Nagy Emil	I 2			
	*Novacu Aurél	I 2		<i>b) Negyedévesek.</i>	
	Rednik Gábor	I 2			
	Reiner Albert	I 2			
30	Rimler Károly	I 2		Bud Bertalan	I 2
	Róz József	I 2		Csanády Géza	— —
	Steinberger Samu	I 2	10	Fazekas Imre	I 2
	Szentiványi László	I 2		Flór Géza	I 2
	<i>c) Rendkívüli.</i>			Glück Hermann	— —
	Fischer Rezső	— 2		Hanke Lajos	I 2
			15	*Komlóssy László	I 2
				Lázár Zoárd	I 2
				Mihálka Pál k.	I 2
				Miskolczy Ferencz	I 2
				Popescu Emil	I 2
				Toperczer Sándor	I 2
	*Beöthy László	I 2			
	Bukovinszky János	— —			

J e g y z e t e k : A *-gal jelöltek ösztöndíjasok.
A k.-val jelöltek katonák.

2) *Vizsgálatra engedélyt nyertek.*

Az I. alapvizsgálatra :

- Becsák János, földt. herm. val. bizotts. segéd Kolozsvártt.
 Deskó Aurél, Munkácson,
 Futó Ferencz, k. tszéki őrnök Budapesten,
 Herrmann Béla, járásbírósi őrnök Oraviczán,
 5 gf. Karátsonyi Aladár, volt löweni egyetemi joghallgató,
 Kovásznay Marczell, szolgabírósi őrnök N.-Szalontán,
 Meszlényi Béla, adófelügyelői számgyakornok Aradon,
 Pálffy József, bányaesküdt Zalatnán,
 Rodzievicz József, postatiszt Aradon,
 10 Simonics József, adóhivatali gyakornok N.-Kikindán.

A II. alapvizsgálatra :

- Becsák János, földt. val. biz. segéd Kolozsvártt,
 Deskó Aurel, Munkácson,

Futó Ferencz, k. tszéki irnok Budapesten,
 Herrmann Béla, járásbirósági irnok Oroviczán,
 15 gf. Karátsonyi Aladár, volt löweni egyet. joghallgató,
 Kovásznay Marcell, szolgab. irnok N.-Szalontán,
 Margán Győző, p. ü. igazg. gyakornok Temesvártt,
 Petrik György, járásbirósági irnok Bánffy-Hunyadon,
 Simonics József adótiszt N.-Kikindán.

Az államtudományi államvizgálatra:

20 Siket Traján, postatiszt Boszniában,
 Petrik György, járásbirósági irnok B.-Hunyadon,
 Radiszlovits Béla, p. ü. igazg. irodatiszt Temesvártt.
 Rosenthal Mór volt budapesti egyetemi joghallgató.

A jogtudományi államvizgálatra:

Lizkay Bálint, illetékkiszabási gyakorn. Nagyváradon.
 25 Petrik György, járásbirós. irnok Bánffy-Hunyadon.
 Ezekkel együtt az intézetet látogatók száma 126 volt.
 A beiktatott nyilvános joghallgatók számánál a múlt
 évihez képest apadás 15, a vizsgaengedélyt nyert egyének
 számánál gyarapodás 4, általános apadás 11.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
VIII. Vizsgálatok.

A jelen 1879/80. tanév folyama alatt letett alap- és ál-
 lamvizsgálatok eredménye a következő:
 1879. évi szeptember 1-től 1880. jun. hó végéig:

Letette az	Nyilvános ren- des joghallgató	Ministeri enge- dély folytán	kiűntetéssel képesített	egyhangulag v. szótöbbs.	nem	felfüggesztett	összesen
Első alapvizsgálatot	24	7	4	24	1	2	31
Második alapvizsgálatot	22	6	4	22	1	1	28
Államtudományi államvizsg.	24	1	8	12	3	2	25
Jogtud. államvizsgálatot	22	4	2	18	2	4	26
Főösszeg	92	18	18	76	7	9	110

IX. A tanárok és az általuk előadott tan- tárgyak átnézete.

A tanárok neve	Tanító hivatali minőség	Tanszak ma A ↑-tel jegyzettek specialkollegiumok A *-gal jegyzettek publicumok	Előadási ny.	Heti órák száma	Észrevétel
Dr. Bozóky Alajos	H. igazgató ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár	<p><i>Az I. félévben :</i> Római jog (institúciók) † Római jogtört.</p> <p><i>A II. félévben :</i> Római jog (pandekták) † Római örökjog</p>	r	8 2 8 2	Tanári éveinek száma : 12. (Azonfölül 1½ évig a m. k. helytartó tanácsnál és a közoktatási m. k. miniszteriumnál, mint fogalmazó gyakornok szolgált)
Dr. Kudelka József	ny. r. tanár, h. ügyvéd	<p><i>Az I. félévben :</i> Jogbölcsészet Büntető jog * Büntető jog tört.</p> <p><i>A II. félévben :</i> Jogbölcsészet Büntető jog</p>	a y	5 5 1 5 5	Tanári éveinek száma: 33
Dr. Sipos Árpád	ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár, hites köz- és váltó ügyvéd	<p><i>Az I. félévben :</i> Magyar magánjog Osztrák magánjog</p> <p><i>A II. félévben :</i> Magyar magánjog † Osztr. örökjog † Bányajog</p>	z a	5 6 5 2 2	Tanári éveinek száma: 10.
Dr. Molnár Imre	ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár	<p><i>Az I. félévben :</i> Nemzetgazdaszat Pénzügytan</p> <p><i>A II. félévben :</i> M. pénzügyi törvények † Tétéles nemzetközi jog † A fogyasztási adókról</p>	m	8 3 5 3 1	Tanári éveinek száma: 11. (Három évig segédtanár volt.)

A tanárok neve	Tanító hivatali minőség	T a n s z a k m a A †-tel jegyzettek speciálkollegiumok A *-gal jegyzettek publicumok	Előadási ny.	Heti órák száma	Észrevétel
Dr. Személy Kálmán	ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben:</i> M. közigazgatási jog † Művelődéstörténet. <i>A II. félévben:</i> Osztrák-magyar birodalom statist. † Közigazgatási jog * Morálstatistika	r	5 4 6 4 1	Tanári éveinek száma: 7. (egy évig segédtanár volt.)
Dr. Weisz Béla	ny. rk. tanár képesített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben:</i> Politika Encyclopaedia † Nemzetg. tört. <i>A II. félévben:</i> Magyar közjog. † Statiszt. elmélete † Közigazg. polit. *Elmél. nemzetgazd.	a	5 2 2 6 2 2 1	Tanári éveinek száma: 1 (Azonfelül 5 évig a budapesti egyetemi magántanár volt.)
Dr. Nagy Ferencz	ny. rk. tanár képesített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben:</i> Törvénykezési elj. † Keresk. társaságok † Váltójog alaptanai * Közjegyz. intézm. <i>A II. félévben:</i> Törvénykezési elj. Keresk. és váltójog	y	5 2 2 1 5 6	Tanári éveinek száma: 1. (Azonfelül 1 évig a budapesti egyetemi magántanár volt.)
Dr. b. Roszner Ervin	ny. rk. tanár képesített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben:</i> M. alkotmány és jogtörténet Egyházi jog <i>A II. félévben:</i> Európai jogtört. Egyházi jog	a	7 4 5 4	Tanári éveinek száma: 4
Dr. Nemes Imre	képesített egyetemi magán- s főreáltanodai ny. r. tanár	<i>Az I. félévben:</i> * Ókori bölcsészett. <i>A II. félévben:</i> † Ethika † Psychologia	m	1 3 1	Tanári éveinek száma: 6.
Dr. Hoványi Ferencz	orvos--tudor fürdő orvos	<i>A II. félévben:</i> † Tszéki orvostan		2	Tanári éveinek száma: 1.

X. A joghallgatók statisztikai átnézete.

<i>Évfolyam</i>		A kötelezett colle giumok óra száma	A tanulók száma	Anyanyelv szerint					Vallás szerint						A vizsgák eredm.				Tanpénz			Az ösztöndíjasok száma.	Az ösz- töndíjak összes mennyi- sége o. é. frtokban
				magyar	román	német	szerb	lengyel	római kath.	gör. kath.	gör. keleti	helv. hitv.	ágost hitv.	mózes vallású	kitüntetéssel	egyszerűen	nem	vizsga nélkül	fizetők	mentesek			
															képesítettet					1/1	1/2		
Első félév	Első évfolyam	17	23	19	4	—	—	—	8	2	3	3	1	6	—	—	—	—	18	2	3	6	667 ⁵
	Második évfolyam	18	23	22	1	—	—	—	5	1	1	7	3	6	—	—	—	—	18	3	2	1	10
	Államtudományi tanfolyam	17	30	25	5	—	—	—	14	1	4	3	2	6	—	—	—	—	25	4	1	5	380
	Jogtudományi tanfolyam	16	16	13	3	—	—	—	10	3	1	2	—	—	—	—	—	—	8	3	5	2	210
Főösszeg		68	92	79	13	—	—	—	37	7	9	15	6	18	—	—	—	—	69	12	11	14	1267 ⁵
Második félév	Első évfolyam	13	23	18	4	1	—	—	9	2	3	3	1	5	4	6	—	13	18	2	3	6	667 ⁵
	Második évfolyam	16	22	21	1	—	—	—	5	1	1	6	3	6	3	7	1	11	17	3	2	1	10
	Államtudományi tanfolyam	15	29	24	5	—	—	—	13	1	4	3	2	6	4	5	3	17	24	4	1	5	380
	Jogtudományi tanfolyam	16	16	13	3	—	—	—	10	3	1	2	—	—	2	4	—	10	8	3	5	3	220
Főösszeg		60	90	76	13	1	—	—	37	7	9	14	6	17	13	22	4	51	67	12	11	15	1277 ⁵

Származás szerint volt:

Aradmegyei 6, Bácsmegyei 1, Baranyamegyei 1, Békésmegyei 7, Beregmegyei 1, Biharmegyei 60, Csanádmegyei 1, Hajdumegyei 6, Kolozsmegyei 1, Krassómegeyi 3, Liptómegeyi 1, Máramaros megyei 2, Pestmegyei 3, Szabolcsmegyei 1, Szathmármegyei 3, Temesmegyei 1, Torontálmegyei 2, Ugocsamegyei 1, Ungmegyei 1, Zemplén megyei 1. Összesen: 101.

XI. Specialcollegiumok.

A lefolyt tanév első felében 6 tanár tartott hetenkinti 15 órában 8 specialcollegiumot, melyeket 184 joghallgató látogatott, a másik félévben pedig 7 tanár hetenkinti 26 órában 13 specialcollegiumot, melyeket 266 joghallgató látogatott.

Ezen specialcollegiumokat a következő táblázat tünteti föl:

A tanár neve	Az előadás tárgya A *-gal jegyzettek ingyenesek	Heti óra szám	Hall- gatók száma
Első félév.			
Bozóky	Római jogtörténet	2	11
Kudelka	*Büntető jog története	1	52
Személy	Művelődéstörténet	4	20
Nagy	A váltójog alaptanai	2	16
"	A kereskedelmi társaságok jogviszonyai	2	24
"	*A közjegyzői intézményről	1	50
Weisz	A nemzetgazdaság története	2	3
Nemes	*Ó-kori bölcsészettörténelem	1	8
Második félév.			
Bozóky	Római örökjog	2	22
Sipos	Osztrák örökjog	2	9
"	Bányajog	2	8
Molnár	Tételes nemzetközi jog	3	25
"	A fogyasztási adókról	1	27
Személy	Közigazgatási jog	4	26
"	*Morálstatistika	1	56
Weisz	Közgazdasági politika	2	4
"	Statistika elmélete	2	7
"	*Elméleti nemzetgazdaságtan	1	20
Nemes	Ethika	3	20
"	Psychologia	1	24
Hoványi	Törvénytörvényorvostan	2	18

XII. Ösztöndijak.

Ösztöndíjt a következő joghallgatók élveztek u. m.

Az első évfolyamban :

Czájlik László, Jankó Mihály-féle családi ösztöndíjt évi
100 frttal.

Dobozy György, Jedlicska-félét 20 frttal.

Jerzsák István, " " 20 "

Papolczy József " " 20 "

Sereghy Mihály " " 20 "

Marschalko József, bécsi therezianumi kézi stipendiumot
855 frttal.

Poyvár Miklós, Gozdsu Manó-félét 400 frttal.

A második évfolyamban :

Békeffy Károly, Jedlicska-félét 20 frttal.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Az államtudományi szaktanfolyamból :

Beőthy András, Alapy-félét évi 210 frttal, adományoz-
tatott 1877. évi ápril 2-án 3638. sz. a.

Czegle Péter, Gozdsu Manó-félét 80 frttal.

Pajor Kálmán M. Terézia-félét 150 frttal, adom. 1880.
márcz. 31-én 1349. sz. a

Plopu György, Birta-félét 200 frttal.

Novacu Aurel, Paur-félét 120 frttal.

A jogtudományi tanfolyamból :

Beőthy László, Alapy-félét 210 frttal, adom. 1873. évi
ápr. 22. 10534. sz. a.

Jerzsák János, Jedlicska-félét 10 frttal.

Komlóssy (Kikinger) László, Alapy-félét 210 frttal adom.
1873. ápril. 22. 10534. sz. a.

Végzett joghallgató :

Wallner Ödön, Alapy-félét 210 frttal, adom. 1879-ben.

A kifizetett ösztöndijak összege tett :

az első félévben 1267 frt 50 kr.

a második félévben 1277 " 50 kr.

Az egész évben tehát : 2545 frtot

XIII. A tandíj alól egészen s félig felmentettek kimutatása

Az I. félévben:

Évfolyam	egészen	félig	frt	kr
Az I. évfolyamban	2	3	77	50
A II. évfolyamban	3	2	75	—
Az államtudományiban	4	1	86	50
A jogtudományiban	3	5	106	—
Összesen:	12	11	345	—

A II. félévben:

Évfolyam	egészen	félig	frt	kr
Az I. évfolyamban	2	3	66	—
A II. évfolyamban	3	2	77	—
Az államtudományiban	4	1	92	50
A jogtudományi	3	5	139	50
Összesen:	12	11	375	—

Az egész évben tehát 23 joghallgatónak 720 frt tandíj engedtetett el.

XIV. Akadémiai alapítványok és alapok.

1. Szenczy-alapítvány.

Néhai Szenczy István nagyváradi székesegyházi kano-
nok még a múlt században tett egy 100 váltóforintnyi alapít-
ványt „pro Studiosis pauperibus M.-Varadinensibus ad Sta-
tuam B. M. V. ibidem Litanias decantantibus.” Ezen tőke az
1773. évi okt. 1-től 1799. évi ápril 30-ig 227 váltó forintra
és 55 váltó krajczárra fölszaporodván a pecze sz.-mártoni kincs-

tári hivatali pénztár utján a főnnállott m. kir. udvari kamarának adatott át gyümölcsöztetés végett. A m. kir. helytartótanács 1799. évi okt. 1-én 22,882. számú magas intézvénye értelmében ezen tőkének kamatai a prodirector által fölvetvén minden tanév végén az akadémiai és főgymnasiumi igazgatók által „inter bene moratos, et bene Studentes pauperes Juvenes cum proportione meritorum“ fölosztandók, a mi egész 1873-ig meg is történt. Jelenleg ezen alapítvány egy a bécsi államadóssági bizottság részéről kiállított 250 frtos egységes államkötvényből áll, melyhez az utolsó 6 évi 63 frtnyi kamat járul.

2. Kondé-alapítvány.

Néhai Kondé Miklós, nagyváradi 1. szertartású püspök 1802. évi december 6-án kelt Codicillaris Dispositiojának 6-ik pontjában a következő intézkedés foglaltatik: „Pro pauperibus Studiosis coram Statua ante Cathedralem Ecclesiam M.-Varadinensem devote cantaturis, lego Capitale fundationale quingentorum, id est 500 flor.“ Ezen tőke az időközbeni kamatokkal együtt 300 o. é. frtra kiegészítettvén, jelenleg a püspökmegyei pénztár által kezeltetik.

3. Jedlicska-alapítvány.

Néhai Jedlicska Antal, nagyváradi 1. sz. olvasó kanonok 1813. évi augusztus 11-én kelt végrendeletében a következő alapítványokat tette u. m. 1) a 13-ik pontban „Miserioribus studiosis, maxime infirmis, domo paterno adjutorium non percipientibus lego ter mille (3000) florenos; hujus capitalis curam Magnificus Dominus Superior Scholarum Director dignetur habere, et successu temporis quoque tales ordines facere, ne capitale hocce, quaquam demum ratione pereat.“ 2) A 23-ik pontban: „Pauperibus studiosis lego quatuor mille florenos (4000), cujus census annuè inter decem egentiores, qui etsi non in litteris, attamen in pietate, virtutibus et morum integritate calculum eminentiae obtinent, dividantur; harum obligatio erit singulis diebus Sabbathi Lytaniae B. V. Mariae ad statuam S. Ladislai omni cum pietate canendo absolvere et quidem flexis poplitis. Magnificus Dominus Superior Scholarum Director, cum admodum reverendissimo Domino Exhortatore Academiae tales juvenes designabit, quos testamenti executor, qui curam habebit capitalis, eisdem solvet.“

Ezen kétrendbeli alapítvány áll jelenleg a nagyváradi takarékpénztárban elhelyezett 4831 frt 05 kr., nagyváradi földtehermentesítési kötvényekben 262 frt 50 kr. Összesen: 5093 frt 55 krból.

4. Fogarassy-alapítvány.

Nagyméltóságú Fogarassy Mihály ur jelenlegi erdélyi püspök 1847. évben 1000 váltó forintnyi alapítványt tett, melynek kamatai évenként fölváltva egy-egy joghallgatónak és főgymnasiumi tanulónak ösztöndíj-képen adandók. Ezen alapítvány áll jelenleg a nagyváradi takarékpénztárnál elhelyezett 420 frtból, évi kamatja 29 frt 40 kr. o. é.*)

5. Akadémiai kóroda-alap.

Dr. Földy János egykori akadémiai tanár 1847-ben egy akadémiai kóroda javára műkedvelő előadást rendezett, melynek tiszta jövedelme 213 frt 30 kr. ezüstpénz volt, mely összeghez egy későbbi 500 frtos gyűjtés hozzájárult. A pénz folytonosan tökésítettett s jelenleg a nagyváradi takarékpénztárnál elhelyezett 1968 frt. 60 kr. tőkéből áll, 1879. évi jul. 1-től járó kamatokkal.

6. Olteanu János püspök-féle alapítvány.

Néhai Olteanu János nagyváradi gör. kath. püspök ur 1874-ben, midőn a jog- és államtudományi karrá átalakított jogakadémia a mostani új épületbe tétetett át, a joghallgatók által megfejtenő pályakérdések megjutalmazására 100 ftnyi alapítványt tett, mely 1874. évi decz. 1-től járó kamatokkal a nagyváradi takarékpénztárban van elhelyezve.

A fentebb elősorolt alapítványok állapotáról 1880. évi márcz. 4-én 303. sz. a. nm. vallás és közoktatási m. kir. ministeriumhoz intézett felterjesztésben javaslatba hozott, hogy az azonos rendeltetésű 3 első alapítvány egy *Szenczy-Kondé-Fedlicska-féle* összesített iskolai ösztöndíj-alappá változtassék át, melyből évenként 5 főgymnasiumi s 5 jogakadémiai r. kath. tanuló egyelőre 20—20 frtnyi ösztöndíjt nyerhetne,**) továbbá, hogy a *Fedlicska-féle* másik alapítvány (pro miserioribus studiosis, maxime infirmis) az akadémiai kóroda-alaphoz csatoltassék s annak kamatai egy részletesen kidolgozandó szabályzati utasítás értelmében szegény beteg joghallgatók orvosi és gyógyszerári költségeinek fedezésére fordítassanak, végre, hogy az Olteanu-féle alapítványi tőke addig növelendő, míg annak kamataiból évenként legalább 30—40 frtnyi pályadíjt lehessen kitüzni.

*) A lefolyt 1879.80. tanévben Fetser Antal főgymnasiumi tanuló nyerte ezen ösztöndíjt.

***) Ez természetesen csak a nagyváradi I. sz. püspök úr ő méltóságának hozzájárulásával történhetik meg.

XV. Az akadémiai könyvtár.

Az akadémiai könyvtár úgy a tanári kar, mint a joghallgató ifjuság által a lefolyt tanév alatt is sűrűen használtatott.

Az idei gyarapodás a következő:

A) Vétel útján beszerezettek a következő művek: 1) Zlinszky, M. magánjog, 2) Herczegh, M. magánjog I., 3) Rendeletek Tára 1879-re, 4) Pauer, jogakademiák, 5) Történelmi Tár 1878. 1879. 2 köt., 6) Kossuth, Irataim az emigrációból. I., 7) Budapesti Szemle 20. 21. 22. köt., 8) Századok 1879-re, 9) Törvények 1878. 1879. 2 köt., 10) Pütlingen, das oest.-ungar. int. Privatrecht, 11) M. jogászgyűlés évkönyvei 1876. 1879. 2 köt. 12) Nemzetgazdasági Szemle 1878., 13) Grünwald, A közigazgatás kézikönyve 3 köt., 14) Kovács, Egyházjog, 15) Schwarcz, Alkotmányisme, 16) Neumann, Sorsjegyek, 17) Hunfalvy, Székelyek, 18) Kronos, Gesch. d. Neuzeit Oesterreichs., 19) Hinschius, Das preuss. Gesetz üb. d. Eheschliessung, 20) Hinschius, Das Reichsgesetz üb. d. Eheschliessung, 21) Bar, Das internationale Privat- u. Strafrecht., 22) Oest. Oekonomist 1879., 23) Pesther Lloyd 1879. jul. 1880. jun. 30. 2 köt., 24) Gautsch, Die confessionellen Gesetze, 25) Grünhut, Zeitschrft. f. Privat u. öffentl. R., 26) Hahn, Materialien zur Justiz-Gezetzgebung, 2 köt., 27) Manz, Oest. Gesetze 19 köt., 28) Pözl, Krit. Vierteljahrsschrift 19 - 21. 3 köt., 29) Friedberg, Kirchenrecht 30) Laband, Staatsrecht des deutschen R's, 2 köt., 31) Fiori, Droit international privé, 32) Demolombe, Traité du mariage 2 köt., 33) Laurent, Cours element de droit civil 4 köt., 34) Meilher de Chassat, Traité de droit international, 35) Folleville, de la naturalisation, 36) Brockhaus, Conversations-Lexicon, 12. kiadás 15 köt.

B) Ajándékok: A m. t. Akademiától: 1) A m. t. akademia Almanachja 1880., 2) Szilády, Temesvári Pelbarth élete, 3) Torma, Repertorium, 4) Erdélyi országgy. emlékek IV. köt., 5) Pesty, Szörényi bánáság 2 köt., 6) Nyelvemléktár 4 köt., 7) Magyar Tört. Emlékek II. köt., 8) Magyar országgyűlési emlékek IV. köt., 9) Archaeologiai Értesítő, 10) Nyelvtudományi közlemények XI. köt., 11) Értekezések a mathem. és természettudományok köréből IX., 12) Mathem. és természettud. közlemények 4 köt., 13) Archivum Rakoczyanum VII., 14) Bethlen Gábor politikai levelei, 15) Értekezések a társadalmi tudományok köréből V., 16) Értekezések a történettudományok köréből VII. A bécsi cs. k. tudományos akademiától: 1) Oesterr. Geschichtsquellen 41. köt., 2) Archiv f. oest. Gesch. 56. köt., 3) Denkschriften d. k. k. Akademie d. Wissenschaften 29 köt., 4) Sitzungsberichte d. k. k. Akademie d. Wissenschaften 92. köt. A magyar főrendi háztól: A m. főrendiház irományai 1878-iki országgyűlés I—III. A nm.

vallás és közoktatási m. kir. ministeriumtól: 1) Budapest és környéke, 2 köt., 2) Jelentés a közoktatás állapotáról 1880., 3) Pázmándy Horváth Endre emléke, 4) Catalogue du ministère de l'instruction publique. A nm. m. k. közmunka és közlekedési ministeriumtól: 1) Vasuti okmánytár 4 köt., 2) A közmunka és közlekedési ministerium kisebb kiadványai 3 köt., 3) Vasut kezelés rendszere. A nm. m. kir. kereskedelmi ministeriumtól Kathalogus a szabadalmakról. A nm. m. kir. honvédelmi ministeriumtól: Rendeleti Közlöny 6 köt. A nm. m. kir. pénzügyministeriumtól: 1) A m. k. pénzügyi ministerium működése, 2) Kimutatás az államerdőkről, 3) A dohány egyedáruság statistikája, 4) Az 1879—1880 költségvetés 2 köt., 3) Pénzügyi közlöny 5 köt., 6) A m. k. pénzügyi ministerium kisebb kiadványai 10 füz. A nagyváradi k. jogakademia igazgatóságától: Budapesti közlöny 2 köt. Dr. Bozóky Alajos h. igazgatótól, 1) Zrednay Vitéz János beszédjei, 2) Arányi, Vajdahunyd, 3) Jogtudományi hetilap, 4) Nagyvárad 1879. I. II. 1880. I., 5) Apáthy, A kereskedelmi törvény tervezete, 6) Vágásy, A magyarországi községi és körjegyzők névtára 1880., 7) A m. orvosok és természetvizsgálók 1875, évkönyve. A budapesti kereskedelmi és iparkamarától: Jelentés. Dr. Weisz Bélától, 1) A soproni kereskedelmi és iparkamra jelentése, 2) A középtanodai tanáregylet javaslata. Dr. Hoványi Ferencz urtól: Pesti Napló 1879. 2 köt. Hügel Ottó urtól: Kolosy, Tanulmányok a közigazgatás köréből. Dr. Roszner Ervintől: 1) Somogyi, Honfoglalás, 2) Stein, System d. Staatswissenschaften, 3) Az állami és vasuti távirdek statistikája, 4) Carayon, Bibliographie historique, 5) Thallóczy, a kamara haszna, 6) Schäfle, Bau u. Leben des socialen Körpers.

Az idei összes gyarapodás	150 köt.	570 ft. 93 kr. ért.*)
hozzáadva az 187 ⁸ / ₉ -ik évi		
kötetszámot és értéket	6185	14080 ft. 67 kr **)
a könyvtár állása az 187 ⁹ / ₈₀		
tanév végén	6335 köt.	14651 ft. 60 kr. értékű.

*) Tulajdonképen 162 köt. 588 ft. 93 kr. értékben, de ebből levonandó a becsértelt 1830. évi Brockhaus-féle Conversations-Lexicon 12 kötete 18 ft értékben.

**) Helyesbitve, a mennyiben a m. évi Almanach 30. lapján tévesen 6178 köt. 14017 ft. 44 kr. értékben volt kimutatva.

XVI. Levéltári szemle.

A kar lefolyt évben összesen 18 értekezletet tartott.
Az érdekesb levéltári okmányok a következők :

Levéltári szám	Idegen szám.	T á r g y
187 ^{8/9} 290	789 eln.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium Grünwald Béla közigazgatási munkájának a könyvtár részére leendő megszerzését ajánlja.
292	1879. jul. 4.	Az 187 ^{8/9} . évi Almanach felterjesztetik és szétküldetik.
296	1879. jul. 9.	Az 187 ^{8/9} . évi könyvtári számadás felterjesztetik.
297	1879. jul. 10.	Az 187 ^{8/9} . tanévre vonatkozó statisztikai adatok a nm. vall. és közokt. m. kir. ministeriumhoz és az országos statisztikai hivatalhoz felterjesztetnek.
298	1879. jul. 10.	Az 187 ^{8/9} . tanévről szóló zárjelentés felterjesztetik.
301	17619. jul. 17.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium az 187 ^{9/80} . tanévre megalakított alap és államvizsgálati bizottságokat megerősíti.
307	134. jul. 21.	A helybeli I. sz. káptalan átirata, melynek értelmében Wallner Ödön végzett joghallgató az 187 ^{9/80} . szigorlati évre Alapy-féle ösztöndíjának élvezetében meghagyatik.
313	18278. jul. 22.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium az 187 ^{9/80} . tanévre megállapított tanrendet helybenhagyja.
315	20528. jul. 27.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium tudatja, hogy az akadémiai épület fenyegető hiányainak megvizsgálására Szentpétery József építésmérnököt küldötte ki.
320	1037. aug. 11.	Nagym. Lipovniczky István, I. sz. püspök ur átirata, melyben az igazgatóságot és a tanári kart az aug. 18-án ó cs. és apost. kir. Felsége születésnapja alkalmából tartandó Te Deum-ra meghívja.

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
325	20824.aug.17.	Dr. Nemes Imre magántanár részére a szokásos jutalomdíj utalványoztatik.
326 187 ⁹ / ₈₀	22642.aug.19.	Az akadémiai épület megrongált fedelének helyreállítására 31 frt 73 kr. utalványoztatik.
2	1018. eln.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszterium a polgári alkalmaztatásra jogosult kiszolgált altisztek jegyzékét küldi le.
5	1879. sept. 5.	Felterjesztés az akadémiai épületen szükségessé vált helyreállítási munkálatok tárgyában.
11	1879. sept. 9.	Kürthy István levele, melyben tudósít, hogy fia dr. Kürthy János jogtanár súlyos betegsége miatt jöhet el előadásainak megkezdésére.
72	1171. aug. 8.	A budapesti m. k. t. egyetem Rectora megküldi az egyetem nyomtatványait.
73	20. sept. 10.	Ugyanaz megküldi az egyetem 187 ⁹ / ₈₀ . tanév I. felére megállapított tanrendjét.
76	sept 24.	Kürthy K. jelenti, hogy Dr. Kürthy Jány. r. tanár szept. 22-én este 1/48 óra- kor Uj-Pesten meghalt.
77	sept. 25.	Jelentés néhai Dr. Kürthy J. ny. r. tanár tanszékének helyettesítése iránt (Lásd az Almanach 8. lapját.)
79	sept. 25.	A helybeli m. k. állami főreáltanoda tanári karának részvétirata Dr. Kürthy J. halála alkalmából (Lásd az Almanach 9. lapját.)
80	sept. 25.	A tanári kar részvétirata az elhunynak családjához. (Lásd az Almanach 9.lapját.)
81	sept. 27.	A helybeli premontrei főgymnasium tanári karának részvétirata ugyanezen alkalomból (Lásd a 10. l.)
82	1110. eln. sept. 16.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszterium megküldi Nogáll Károly emlékkönyvét Pázmány Horváth Endre születésének évszázados emlékünnepe alkalmából.
90	1223. okt. 1.	Nagym. Lipovniczky István l. sz. püspök ur átirata, melyben az igazgatóságot és a tanári kart 6 cs. apost. kir. Fel-

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
101	26957. okt. 5.	A sége legmagasabb névünnepe alkalmából tartandó Te Deum-ra meghívja. nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium helybenhagyja a néhai Dr. Kürthy János tanszékének ideiglenes helyettesítése tárgyában tett intézést.
104	28214. okt. 9.	Dr. Hoványi Lajos igazgatónak nyugugalomba helyeztetése s dr. Bozóky Alajos ny. r. tanárnak h. igazgatóvá törént kineveztetése.
105	28471. okt. 9.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium a megürült két tanszékre dr. Nagy Ferencz és dr. Weisz Béla budapesti egyetemi magántanárokat ny. rk. tanárokká nevezi ki.
106	27867.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium az akadémiai épületen fogantatosítandó pótépítkezések költségeit utalványozza.
117	okt. 31.	Dr. Bozóky Alajos h. igazgató jelenti, hogy az igazgatói hivatalt átvette.
121	nov. 1.	Jelentés, miszerint dr. Nagy Ferencz az első alap- és a jogtudományi államvizsgálati, Dr. Weisz Béla a II. alap- és az államtudományi államvizsgálati bizottságokba bevásztattak.
135	30707 nov. 7.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium a 121. számú jelentésben foglalt intézkedést helyben hagyja.
152	nov. 22.	Az igazgatóság átirata a főgymnasium igazgatóságához az iránt, hogy a Jedlicska féle ösztöndíj 10 frt 8 krról 20 frtra egészíthető ki.
174	33438. decz. 2.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium az igazgatói hivatalátvétélről szóló jelentést (117. sz.) észrevétel nélkül tudomásul vévén az átvételi okmány hitelesített másolatát dr. Hoványi Lajos urnak kézbesíttetni rendeli.
175	1290. eln. nov. 23	A vallás és közoktatási m. kir. ministerium szabályrendelete a biztosítékul elfogadható értékpapírok tárgyában.

Levél- tári szám	Idegen szám	Tárgy
176	1333. eln. nov. 26.	Ugyanannak rendelete a kiszolgált altisztek polgári alkalmaztatása tárgyában.
177	1351. eln. nov. 26.	Ugyanannak szabályrendelete a katonai szolgálattétel alól mozgósítás esetében fölmentendő hadköteles tanárok jegyzékének fölterjesztése tárgyában.
178	1366. eln. decz. 12.	Ugyanannak leirata a karácsonyi és új-évi üdvözetek megváltása tárgyában.
180	32905. nov. 26.	Ugyanannak leirata, melynek értelmében a losonczy főgymnasium az 1879/80 tanév végétől érettségi vizsgálatok tartására és államérvényes bizonyítványok kiállítására följosgositatik.
195	34296. decz. 26.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszterium dr. br. Roszner Ervin h. tanárt ny. rk. tanárrá nevezi ki.
199	decz. 26.	Jelentés, miszerint Dr. Lukács János, a törvényszéki orvostan magántanára meghalt.
201	decz. 28.	A tanári kar részvétirata néhai Dr. Lukács János özvegyéhez (16. lap).
207	33894. jan. 2.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszterium tudatja, hogy az összes jogakademiák és joglyceumok időleges megvizsgálására mgos Boncz Ferencz, miniszteri tanácsost és közalapítványi ügyigazgatót nevezte ki.
213	jan. 10.	A II. félévre megállapított tanrend jóváhagyás végett felterjesztetik.
219	1153. jan. 17.	A nm. vallás és közigazgatási m. kir. miniszterium a II. félévi tanrendet helybenhagyja.
229	jan. 29.	Felterjesztés a jogakadémiai tanárok özvegyeinek nyugdíja tárgyában.
232	2022. jan. 29.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszterium a törvényszéki orvostan magántanárául Dr. Hoványi Ferencz n. váradi hévvizek fürdőorvosát nevezi ki.
259		A tanári kar emlékirata a jogakademiák körüli reformok tárgyában.
255	7138. jan. 31	Az államszámvevőség átírata, melynek értelmében az 1878/9. tanévben befolyt

Levél- tári szám	Idegen szám.	T á r g y
		tandijakról vezetett számadás helyesnek találtatott
301	5963. febr. 18.	A nm. m. kir. igazságügyi ministerium megküldi a könyvtár számára a m. kir. bíróságok és ügyészségek 1875—1877 évekbeli ügyforgalmáról szóló jelentését.
303	márcz 4	Jelentés az akadémiai igazgatóság kezelése alatt lévő alapítványokról.
307	márcz. 8.	A czernoviczi egyetem megküldi tanrendjét.
315	márcz. 19.	Felirat a trónörökös ő fenségének eljegyzése alkalmából (18. lap).
319	6926. márcz. 9.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium megküldi a könyvtár számára a közoktatás állapotáról szóló 8-ik jelentést.
322	márcz. 20.	A debreczeni jogakademia megküldi tanrendjét.
324	1718. márcz. 23.	Mgos Boncz Ferencz ur bekívánja az akademia tanrendjét. — Az eddig megjelent összes nyomtatványok elküldetnek.
326	márcz. 31.	Jelentés az akadémiai épület telekkönyvezése tárgyában.
331	6707. márcz. 31.	Az államszámvevőség átirata, melynek értelmében az 187 ⁸ / ₉ . könyvtári számadás helyesnek találtatván dr. br Roszner Ervin könyvtárnoknak a felmentvény megadatik.
337	ápril. 13.	Felterjesztés a helyreállított diszterem stylszerü kifestése s a foganatosított helyreállítási munkálatok fölülvizsgálata tárgyában.
343	1349. márcz. 31.	A nm. vallás és közoktatás m. k. ministerium Pajor Kálmán 3-ad évi joghallgatót az 187 ⁹ / ₃₀ . tanév kezdetétől egy magasabb váczai M. Terézia-féle 150 frtos ösztöndíj állomásra lépteti elő.
344	1736. ápr. 14.	A nm. m. kir. honvédelmi ministerium az akadémiai könyvtár számára megküldi a „Rendeleti Közlönyt.”
348	266. ápr. 4.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. mi-

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
		nisterium rendelete a kiszolgált altisztek alkalmaztatása tárgyában.
349	379 eln. ápr. 11.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszterium leirata a tartalékos állományú honvéd tisztek időszakai fegyvergyakorlatai tárgyában.
350	10744.	Ugyanaz Dr. Nemes Imre magántanárnak az első félévben tartott bölcsészeti előadásokért 100 frt jutalomdíjt utalványoz.
354	máj. 6.	A budapesti m. kir. egyetem rectora meghívja a tanári kart az egyetem 100 éves ünnepéjére.
355	2087 eln. május 7.	A nm. m. kir. belügyminiszterium tudatja, hogy ő cs. és apostoli kir. felsége szíves köszönetének nyilvánítása mellett a tanári kar hódolatteljes üdvkivánatait legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.
364	2064. eln. május 8.	Ugyanaz tudatja, hogy Rudolf trónörökös ő fensége is szíves köszönetének nyilvánítása mellett a tanári kar hódolatteljes üdvkivánatait legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.
365	2111. eln. május 8.	Ugyanaz tudatja, hogy ő felsége a császárné és királyné is szíves köszönetének nyilvánítása mellett a tanári kar hódolatteljes üdvkivánatait legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.
369	647. eln. máj. 11.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszterium szabályrendelete a biztosítékul elfogadható vasuti papírok tárgyában.
370	máj 21.	A helybeli központi választmány a képviselő választásra jogosult jogakadémiai tanárok névjegyzékének átküldését kéri. — Átküldetett.
371	máj. 25.	A magyar orvosok és természetvizsgálók meghívója a Szombathelyen tartandó ez idei (21-dik) nagygyűlésre.

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
382	jun. 6.	Felterjesztés a magántarok jutalomdíja tárgyában.
384	jun. 8.	Felterjesztés a Dr. br. Roszner Ervin lemondása folytán megejtett könyvtárnoki választás megerősítése tárgyában.
387	jun. 11.	Felterjesztés az 188 ^o / ₁ tanévre megalakított alap. és államvizsgálati bizottságok megerősítése iránt.
388	jun. 15.	Az 188 ^o / ₁ tanév első felére megállapított tanrend megerősítés végett felterjesztetik.
389	896. jun. 11.	Nagym. Lipovniczky István 1. sz. püspök ur meghívja az igazgatóságot és a tanári kart a helybeli székesegyház felszenteltetésének századik évfordulója alkalmából 1880. évi június hó 27-én tartandó Te Deum-ra.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Figyelmeztetés.

A beíratások és beíratások az 188°/₁ tanévre f. évi sept. 1—8-ig történnek, mire nézve a joghallgató urak a szabályzat 47. és 48. §§-aira, a tandíjfizetés tekintetében pedig ugyanannak 19. és 20. §§-aira figyelmeztetnek.

A pót- és ismétlő vizsgálatok a két alapvizsgálatra nézve f. é. sept 9-től 15-ig tartatnak, azontul az illetők csak különös ministeri engedély alapján bocsáthatók a vizsgálatra. A tanév ünnepélyes megnyitása sept. 16-ára tüzetik ki, a nyilvános előadások sept. 17-én kezdetnek meg.

Kelt Nagyváradon, 1880 jun. hó 30-án.

Az igazgatóság.